

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 8.

Stockholm den 24 Februari 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " . . " 3: 50 1 " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englands Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	--	---	---

En banbryterska för svensk kvinnogymnastik.

För ungefär ett år sedan firades i Danmark en jubileumsfest — 25-årsminnet af den Lingska gymnastikens införande vid de danska folkhögskolorna, hvilket också i egentlig mening var den svenska gymnastikens införande i Danmark, ty den »svenska» gymnastik, som tidigare öfvats vid en del undervisningsanstalter, var endast till namnet svensk och gick ej efter den Lingska metoden. Det var de danska folkhögskolorna, som bröt väg för den Lingska gymnastiken i Danmark, och först bland dem Vallekilde högskola. Den dagliga pressen återgaf på sin tid referat af detta 25-årsjubileum, hvarvid den svenska gymnastiken och dess märkesmän, främst Pehr Henrik Ling, och så de nu levande, Gymnastiska Centralinstitutets i Stockholm föreståndare och lärare, hedrades och firades på allt sätt. Hvad som däremot passerade jämförelsevis obemärkt, och som förtjänar, om än post festum, att framdragas, är den insats som gjorts af en svensk kvinna vid detta den svenska gymnastikens genombrott i Danmark.

Det var vid Vallekilde folkhögskola. Föreståndaren Ernst Trier, som tagit initiativet till att få in den Lingska gymnastiken vid folkhögskolorna, ville nu också ha den införd vid sommarskolan för de kvinnliga eleverna. Det kan ju tyckas, som om detta icke i och för sig var något så märkvärdigt. Men det visade sig, att det *var* något mycket märkvärdigt vid denna tid i Danmark och att företaget säkerligen icke lyckats, om icke Ernst Trier råkat att till dess realiserande få hjälp af en svensk gymnastiklärarinna, som med sitt friska och hurtiga lynne förstod att anpassa sig efter de ovanliga förhållandena och med sällsynt energi visste att öfvervinna motstånd och svårigheter. Det var fröken *Sally Högström*, utexaminerad lärarinna från Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm, då 20-årig, som på hr Triers begäran begaf sig till Vallekilde folkhögskola sommaren 1884 för att öfva därvarande kvinnliga elever i svensk gymnastik och som därmed blef banbryterska för den Lingska kvinnogymnastiken i Danmark.

Fröken SALLY HÖGSTRÖM.

Promenaddräcker och Kappor

Vår stora mellangenre rekommenderas.
Elegant smak! Solidt arbete! Förmånliga priser!

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORRMALMSTORG

Jan O. Holmbloms

Saken gick ej så lätt och var ej så enkel som den kan synas. Vål hade någon sorts flickgymnastik praktiserats vid enskilda flickskolor, men i den allmänna uppfattningen hade icke dess berättigande slagit rot, och ute på landet, bland de breda lagren, fann man den rent af opassande. När det blef känt, att Ernst Trier ville införa den vid Vallekilde, blef han öfverhopad af anonyma bref, och man sökte föreställa honom vid den af det förskräckliga han stod i begrepp att taga sig för. Hans vänner rådde honom att för skolans skull afstå från sin föresats, och de manliga eleverna hotade med att lämna, om kvinnogymnastik skulle införas.

Frågan om gymnastikdräkten var dock kanske det som man mest hängde upp sig på. Man var på det klara med att den skulle bestå af blus och gymnastikbyxor, men huru långa skulle dessa få vara? Skulle de sluta vid fotknölen eller knäet? Detta var den omvistade, svåravgöriga frågan.

Saken dryftades inne i Triers rum, medan fröken Högström hänvisades till sin egen kammare; vid diskussionen angående en så delikat sak passade det sig ej att hon var närvarande. Det ändade med en kompromiss, byxorna skulle räckta ned på halfva smalbenet.

Och så började fröken Högström sitt arbete. Det fanns 182 kvinnliga elever den sommaren vid Vallekilde och på en dag undersökte hon 182 ryggar; "de voro mycket smutsiga på kroppen", skrifer hon i ett bref om denna ansträngande dag. Som det icke fanns tillräckligt med gymnastikdräkter, var hon tvungen att dela upp gymnastiken på fyra afdelningar, och det behöfdes allt hennes friska humör för att inte tappa modet inför dessa alldeles öfvade och omöjliga objekt. "Jag kan ryta som ett lejon eller brumma som en björn — de stå där i alla fall som stockar", skrifer hon vid ett tillfälle under denna första tid.

Det var icke endast svårigheten med det ohandterliga materialet, som skulle öfvervinnas, det var äfven att finna sig i de nya och mycket enkla förhållandena vid Vallekilde. Det måste icke varit så lätt för den unga stadsflickan att vänja sig att äta ur ett gemensamt fat, men äfven om hon på begäran kunnat få en särskild tallrik, så ville hon icke be om en sådan. Man måste ta seden dit man kommer, tänkte hon, och Trier hade ju, när han vände sig till fröken Lilly Engström i Stockholm för att få en lämplig lärarinna, begärt att få någon, som kunde "passe i forholdene", och det var hvad fröken Högström ville visa att hon gjorde.

Också vann hon alla genom sitt hurtiga och okonstlade väsen, och när hon avslutade den första sommaren med en väl lyckad uppvisning, höll Trier ett tal till henne och tackade henne af hjärtat för det goda arbete hon gjort.

Ännu en sommar kom hon tillbaka till Vallekilde, och 1886 var hon gymnastiklärarinna vid Askov. Den sommaren var det en skyttefest i Ribe och det blef tal om att det borde hållas en uppvisning med fröken Högströms kvinnliga elever vid detta tillfälle på torget i Ribe, då många tusen människor kunde närvara och man skulle kunna slå ett stort slag för den

svenska kvinnogymnastiken. Fröken Högström glädde sig mycket åt detta, men förslaget föll på argumentet, att det var okvinnligt. Däremot höll fröken Högström vid ett tillfälle en uppvisning för den stridbare, på sin tid så omtalade danske politikern C. Berg, som gjorde ett besök vid skolan. Detta gaf Berg anledning yttra, att efter hans mening "skulle det icke dröja länge, tills kvinnorna fingo allmän rösträtt, om den svenska gymnastiken trängde igenom". — Ja, om det vore vilkoret, kunna vi endast suckande utropa.

Att den svenska kvinnogymnastiken trängt igenom så som den gjort i Danmark är Sally Högströms förtjänst. Hennes starka energi, hennes oförtröttade arbetskraft och icke minst hennes friska, hurtiga personlighet är det, som förmådde att öfvervinna den mur af svårigheter och fördomar, hvilken mötte henne. Att man i Danmark förstår att uppskatta det verk hon genomfört, visade sig vid jubileumsfesten förlidet år, då hon blef föremål för en liflig hyllning, och i den vid detta tillfälle utgifna festskriften talas i starkt berömande ordalag om Sally Högströms insats för kvinnogymnastikens införande i Danmark.

Det är detta fröken Högströms arbete på utländsk botten, som vi främst önskat framhålla, men härtill få vi foga några uppgifter om det myckna hon medhunnit äfven här hemma och som ger henne en framskjuten ställning bland våra kvinnliga gymnaster. Född 1863, utexaminerades hon 20-årig från Gymnastiska Centralinstitutet. Hennes första verksamhet blef då som redan omtalats, Danmark, 1895 förordnades hon till lärarinna vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet samt utnämndes till ordinarie 1901. Vid Högre Lärarinneseminariet och Statens Normalskola för flickor har hon äfven tjänstgjort under en lång följd af år som gymnastiklärarinna, som ordinarie sedan 1909. Vid flera af våra kvinnliga folkhögskolor, såsom Lunnevad, Grebbestad, Katrineberg, Åsa, har fröken Högström infört vår gymnastik.

Som sekreterare i Stockholms Kvinnliga Gymnastikförening har fröken Högström fungerat under tio års tid, och tillsammans med Major Silow har hon stiftat Kvinnliga Gymnastiksällskapet för Arbetande Kvinnor år 1888; sekreterarebefattningen inom detta sällskap har hon skött i alla dessa år. En gymnastikafdelning för arbeterskor har hon under tolf år ledd utan någon ersättning, endast af intresse för saken.

Vid olika tillfällen har fröken Högström företagit studieresor till England och Tyskland, en med understöd af stiftelsen "Lars Hiertas minne".

Fröken Högström har dessutom genom åtskilliga uppsatser i gymnastiska och pedagogiska frågor i olika tidskrifter gjort sig känd för sina goda inlägg och värdefulla afhandlingar.

Det är en verksamhetsfylld tillvaro, hvaraf vi här uppdragit de yttre konturerna. Att fröken Högström gjort den svenska kvinnogymnastiken känd och uppskattad i utlandet är det, hvarför vi nu främst till henne uttala vår tacksamhet.

Elpis.

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Svea Handskmagasin,
 Norrlandsgatan 5.

Kulörta glacé från 1,75, getskinn 2,75. Yllefodrade tumhandskar 2,75. Långa balhandskar 15 %, långa silkesvantar 20 %, pälsfordade herrhandskar 20 % under de vanliga priserna.

Praktiska upplysningar rörande gifta kvinnors självdeklaration.

Undertecknad får i dessa dagar från gifta kvinnor tjugotals förfrågningar af ungefär följande innehåll: Jag har en inkomst af den och den beskaffenheten; kan jag deklarerera för den och få min egen debetsedel?

Ibland äro dessa förfrågningar omöjliga att besvara, därför att brefskrifvarna ej gifva alla de upplysningar, som äro för frågan relevanta; ofta är det i och för sig svårt att besvara dem, emedan den juridiska teorien antingen förbigår dem i tysthet eller ger osäkra svar, och någon praxis ännu ej hunnit utbilda sig. Emellertid har jag trott att det kunde ha ett visst intresse att försöka sätta upp en lista, så uttömmande som möjligt, på de olika inkomst-kategorier, som numera kunna ge en gift kvinna rätt att erhålla egen debetsedel. Kunna andra sedan fullständiga denna lista eller korrigerera densamma, så är det så mycket bättre.

I Bev.-förordn. § 7 mom. 2 står: "Gift man taxeras för all makarnas inkomst, i den mån inkomsten icke varit af beskaffenhet, att hustrun enligt lag ägt att ensam däröfver råda. För inkomst af dylik beskaffenhet taxeras hustrun."

Denna paragraf i Bev.-förordn. gäller emellertid endast inkomst af kapital och arbete; fast egendom faller alldeles utanför dess räckvidd, och i paragraferna 1-6, hvilka behandla bevillning af fast egendom, står ej — direkt — ett enda ord om, att gift kvinna kan eller skall taxeras för sådan egendom. Gå vi däremot till Inkomstskatteförordningen, så finna vi där (§ 5) ordagrannat samma bestämmelse som i Bev.-förordn., och här gäller den jämväl fast egendom. Om alltså en gift kvinna har en enskild fastighet, som på grund af bestämmelse i äktenskapsförord, gåfvobref eller testamente ställts under hennes egen förvaltning, så skall hon — förutsatt att egendomen är stor nog att kunna inkomstbeskattas, — enligt Ink.-förordn. taxeras för den härpå beräknade inkomsten. Inkomstskatten bildar emellertid såsom sådan icke grundval för kommunal rösträtt; detta gör endast allmänna bevillningen. Är det då så, att om en gift kvinna har en enskild fast egendom under egen förvaltning, inkomstskatten för denna skall föras på hennes egen debetsedel, under det att bevillningen (och därmed rösträtten) för denna samma egendom skall föras på mannen? Det orimliga häri springer en hvar i ögonen, och jag tror ej heller, att det är så. Visserligen står det i Bev.-förordn:s första paragrafer icke ett ord om de gifta kvinnorna — uttryckligen, men sedan det nu genom 1908 års lagändring fastslagits, att gift kvinna under vissa omständigheter skall särskildt för sig taxeras, komma nog våra taxeringsmyndigheter att ånyo uppmärksamma ett annat uttryck, som faktiskt står där, men som, före 1902 i en del af landets kommuner, efter 1902 (det år Ink.-f. trädde i kraft) öfver hela linjen, för de gifta kvinnornas del varit en död bokstaf, nämligen (i § 2): bevillning för fast egendom erlägges af den som för näst föregående år författingsenligt mantalskrifvits eller bort mantalskrifvas såsom ägare eller innehafvare af fastigheten. Det lider nu intet tvifvel, att en gift kvinna, som har fast egendom under egen förvaltning, också är den enda som kan och bör mantalskrifvas såsom ägare af densamma; man kunde till och med tycka, att så borde vara fallet äfven med den hennes enskilda fasta egendom, som står under mannens förvaltning, ty äfven här är det hon, som äger fastigheten, och det är på

hennes namn lagfart meddelas*). Som emellertid stadgandet om gift kvinnas taxering utslutande gäller inkomst af beskaffenhet, att hon enligt lag ägt att ensam däröfver råda, torde det nog vara säkrast att vid hennes självdeklaration endast medtaga

1) sådan hennes enskilda fasta egendom, som genom äktenskapsförord, gåfvobref eller testamente ställts under hennes egen förvaltning.

2) Hustrus enskilda lösa egendom (räntebärande värdepapper såsom obligationer eller inteckningar, inkomstbringande rättigheter såsom exempelvis en genom testamente eller gåfva bekommen patenträtt el. dyl.) måste också, för att inkomsten därpå skall kunna uppföras på hennes debetsedel, vara ställd under hennes egen förvaltning genom bestämmelse i äktenskapsförord, gåfvohandling eller testamente.

Särskildt att observera vid denna kategori af inkomst är, att inkomst af aktier öfverhufvud icke taxeras till bevillning och alltså ej heller kan grundlägga kommunal rösträtt. Denna inkomst taxeras hos bolaget, som äfven röstar för densamma. Den skall dock medtagas vid självdeklarationen, ty den beskattas enligt Ink.-förordn.

3) En sparbanksbok, som är utfärdad till en gift kvinna på hennes eget namn, står, fast den i regel torde vara samfälld egendom, dock alltid under hennes egen förvaltning, detta icke endast om den är gifven eller testamenterad till henne med villkor att så skall vara förhållandet, utan äfven då hon själf satt in pengarna af någon sin arbetsförtjänst, eller till och med då mannen gifvit henne pengarna ur det samfällda boet. Detta beror på särskilda bestämmelser i sparbankslagen § 26, där det uttryckligen fastställts, att "medel, som för gift kvinnas räkning inneslå i sparbank, må af henne äfven utan mannens samtycke uppsägas och lyftas," medan å andra sidan sådana medel ej må "utbetalas till mannen utan hustruns samtycke". För den ränta, som hvarje år i denna sparbanksbok tillgodoskrifves henne, kan hon alltså självdeklarerera.

4) En personlig lifränta är jag för min del böjd att räkna till sådan inkomst, som en hustru äger att ensam råda öfver. Står det uttryckligen utsatt i räntepolisens, att räntan endast får lyftas och utkvitteras af hustrun själf, är saken antagligen klar; men äfven om så icke skulle vara fallet, blir nog resultatet i verkligheten detsamma. Är lifräntan köpt för samfällda medel, uppstår däraf nämligen vid skifte makarne emellan en vederlagsfordran mot hustruns giftorätt och enskilda egendom (G. B. 11. 8); hon anses alltså ha "njutit enskild fördel" af samfällda boet. Och hvad förvaltningen angår är ju själfva fordringsrätten mot bolaget knuten till henne personligen; en öfverlåtelse af denna fordringsrätt till tredjeman kan efter all sannolikhet endast företagas af henne själf, men icke af mannen utan hennes samtycke. Lifränteanstaltens praxis lär också vara, att endast hon själf får utkvittera beloppen**).

*) När mannen mantalskrifves för denna hustruns enskilda fasta egendom, sker det nog med stöd af mantalskrifningsförordn. § 4 mom 3, där såsom uppgiftskyldig för fast egendom nämnes "i allmänhet dem som värda och förvalta annans egendom".

**) Lifförsäkringsbolagen ha alldeles samma praxis, när det gäller utkvitterande af årlig bonus-utdelning på en vanlig lifförsäkring. Kanske det kunde löna sig att försöka deklarerera äfven för sådan.

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt delikatesskaffe.

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

5) Årligt underhåll, gifvet till en gift kvinna, exempelvis af hennes far, är att betrakta såsom gåfva och måste alltså, för att hon själf skall kunna ensam däröfver råda, vara gifvet med uttryckligt villkor härom. Sådant villkor kan af gifvaren när som helst stipuleras och gäller då till dess han annorlunda förordnar. Årligt underhåll beskattas numera äfven hos mottagaren.

6) Personlig arbetsförtjänst är samfärdig egendom, men är ändå underkastad hustruns egen förvaltning på grund af särskild bestämmelse härom i G. B. 9. 1. Nära personlig arbetsförtjänst kommer också inkomst af

7) rörelse eller yrke, som af hustrun drives i eget namn och för egen räkning. Att dessa två inkomstarter berättiga till egen debetsedel är intet som helst tvifvel underkastadt.

8) Pension anses i likhet med lifränta vara den berättigades enskilda personliga tillgång; då den dessutom ju är att betrakta som ett slags efterbetald lön, kommer den med all säkerhet att i beskattningshänseende likställas med sådan. I våra själfdeklarationsblanketter står också "inkomst af tjänst eller pension" uppiagen under ett, som något alldeles likartadt.

9) Gift kvinna, som fått boskillnad, råder öfver all egendom och inkomst, som hon fått efter boskillnadsdomen, och öfver all egendom som vid skiftet tillagis henne. Hon skall alltså själfdeklarera för all sin inkomst, af hvad art den vara må.

* * *

I allmänhet gäller, att ifall en gift kvinna har någon inkomst, som hon icke är säker på att hon själf äger råda öfver, det bästa hon kan göra är att på försök själfdeklarera för den, och ifall taxeringsnämnden anser den icke vara af "dylik beskaffenhet", öfverklaga dess beslut härom hos pröfningsnämnden och, ifall äfven den har samma uppfattning, hos kammarrätten. Man får då ett prejudikat, som sedan både man själf och andra kunna rätta sig efter.

Ingen må föreställa sig, att man härigenom till äfventyrs skulle göra sig skyldig till något slags oredligt försök att tillskansa sig en rättighet, som icke tillkommer en; detta är tvärtom det enda lagliga sättet att tillfråga myndigheterna om, hvad de i en tvifvelaktig fråga anse vara rätt, och genom att förfara på detta sätt gör man icke endast sig själf utan jämväl andra människor och samhället i allmänhet en verklig tjänst. Icke heller gå stat eller kommun härigenom miste om någon inkomst; ty om taxeringsmyndigheterna finna, att den anförda arten af inkomst icke berättigar hustrun att erhålla egen debetsedel, öfverföra de helt enkelt denna inkomst på mannen och beskatta den hos honom.

Till slut några ord om förfaringssättet. Ifall en gift kvinna alltså har själfdeklarerat, men taxeringsnämnden finner, att hon ej är berättigad till egen debetsedel, är den skyldig att medelst rekommenderadt bref på posten underrätta henne härom. Hon har då att besvara sig öfver beslutet hos länets pröfningsnämnd och insända besvaren till K. Befh. (i Stockholm till Öfverståthållarämbetet) innan 15 juli (i Stockholm 31 aug.). Vinnes icke rättelse hos pröfningsnämnden, får man äfven härom underrättelse, och besvär häröfver skola då ställas till kammarrätten och insändas ånyo till K. Befh. i länet (resp. Öfverst.-h.-ämbetet) innan sista december. Skulle taxeringsnämnden försumma att i laglig ordning underrätta om, att en själfdeklarationsuppgift icke af nämnden följts, har man rätt att, utan hinder därutaf att man försuttit besvärstiden till pröfningsnämnden, besvara sig direkt hos kammarrätten. Alla dessa besvär kunna skickas till länsstyrelsen, (resp. Öfver-

st.-h.-ämbetet) i betaldt bref med allmänna posten, bara det sker i god tid.

Äfven själfdeklarationen har man rätt att skicka med posten; deklarerar mannen också, och det bör han alltid göra, äfven om han ej är skyldig därtill, så lägger man de båda papperen i samma kuvert. Det är dock att tillråda, att en gift kvinna under sin namnunderskrift sätter i parentes (gift med (titel) N. N. samma adress), eller också böra båda makarna nedanför under "upplysningar" sätta respektive:

Min man (titel) N. N. lämnar egen deklaration — och min hustru N. N. lämnar egen deklaration.

Detta underlättar besvaret för taxeringsnämnden, som nog får det rätt mödosamt ändå.

Lund i februari.

Anna Wicksell.

Ett rekreations- och hvilohem.

Hvila! Hvilken ljuflig innebörd det ordet har för den uttröttade, uppslitne arbetaren. Och så är det dock för många blott en orealiserbar dröm, det behöfs pengar — i våra dyra tider — för att ha råd att hvila sig, och det behöfs en lugn plats att komma till. Huru kunna förskaffa sig dessa två villkor för hvilan, när tillvaron är ett oupphörligt slit för att få de små medlen att gå ihop; den arbetande kvinnan, på hvilken vi här närmast syfta, erhåller i vanliga fall ej den lön för sitt arbete, att den tillåter henne att göra några större besparingar för en välbehöflig rekreation.

Det enda sättet för henne vore att kunna få ro och hvila för en ringa penning. Och det är detta, som det stått klart för några för den själförsörjande bildade kvinnans villkor varmt intresserade personer att det är nödvändigt söka möjliggöra.

Det första, varmhjärtade initiativet till att upprätta ett hvilo- och rekreationshem, där arbetande kvinnor mot en låg inackorderingsafgift kunde få hvila ut från sitt ansträngande arbete, togs, såsom tidigare omtalats i Dagny, för något mindre än två år sedan af fröken Valborg Lagerwall i Stockholm, och föreningen S. B. K. bildades för att arbeta på realiserandet af idén. Som företaget ifrån början måste på något sätt begränsas bestämdes, att medlem af föreningen med rätt att vistas på det tillämnade hvilohemmet kunde i Stockholm arbetande kvinnor bliwa.

Företaget väckte genast från början en välvillig uppmärksamhet; därmed afse vi icke den mycket lifliga tillslutningen från de arbetande kvinnornas egen sida, utan fastmer det redobogna mecenatskap, som från vissa håll understödde rekreationshemmets startande. I all tysthet har under icke fullt två år ett kapital färdigbildats, som endast med en jämförelsevis obetydlig summa understiger det belopp, som gjord kostnadsberäkning visar vara erforderligt för starten. Möjligheten att kunna öppna detta hem, som skulle kunna bereda så många af hufvudstadens arbetande kvinnor en efterlängtd och välbehöf-

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

H. G. Söderbergs Import A.-B.

Skeppsbron 26, Stockholm.

Prima Antracit, Hushållskol, Cokes o. Poley-Briketter.

Rikstel. 575, 59 14, 118 12.

Allm. tel. 12 82, 25 82, 4 51.

lig hvila, vinkar ej längre på oberäkneligt afstånd, redan till våren skulle allt kunna ordnas. Men det sista utfyllande tusentalet fattas i den erforderliga summan.

Det är i tro på att det finnes lyckligt lottade kvinnor, som med glädje skulle vilja bidraga till att realisera den vackra p'anen att bereda hvila och ro åt trötta och utarbetade medsystrar, som vi med dessa rader sökt fästa uppmärksamhet på det behjärtansvärda företaget.

Närmare upplysningar lämnas af fröken Valborg Lagerwall, Birger Jarlsgatan 5, Stockholm, samt fröken Louise Palander, Långa raden 2, Stockholm, hvilka också tacksamt mottaga de bidrag, som man vågar hoppas komma att inflyta för det goda ändamålets räkning.

— II.

L. K. P. R:s festskrift på Ann Margret Holmgrens 60-årsdag.

På omslagspärmen det internationella rösträttsmärkets allvarliga lilla vignett öfver Ann Margret Holmgrens namn i blåa, klara typer. Inuti hennes egen nobla, ljusst vackra bild samt de nios hyllning — de nio denna gång representerade af namnen Anna Whitlock, Ellen Key, Gertrud Adelborg, Johanne Münther, Selma Lagerlöf, Gina Krog, Frigga Carlberg, Annie Furuhjelm och G. H.

Det är, som synes, från de fyra nordiska länderna, som skilda representanter bära fram hyllningen till Ann Margret Holmgren på hennes 60-årsdag. Och den varma ton af personlig tillgifvenhet, som klingar tillsammans med den beundrande uppskattningen af hennes energiska, af entusiasm burna arbete, visar, att det icke endast är beundrarna utan också vänner, som gripa tillfället att offentligt säga henne ett tack för hennes verk.

Hvad hon har gjort som banbryterska för rösträttsrörelsen ute i Sveriges bygder och hur framgångsrikt hennes arbete varit, därom vittna de alla, från Anna Whitlock, som skildrar hennes ansträngande rese- och arbetslif som L. K. P. R:s resetalare, Ellen Key, som klarlägger hennes enastående framgång genom att peka på de personliga egenskaper, som hjälpt henne genom och öfver svårigheter, Gertrud Adelborg, som i sitt varma tack lägger uppskattningen af den goda arbetskamraten, rösterna från Norge, Danmark och Finland, som berättat om huru hon varit en bindande länk de nordiska länderna emellan i arbetet för den gemensamma saken, till G. H., hvars "pessimistiska jag" välsignar den "brinnande vilja i håglöshetens mörker", som Ann Margret Holmgren varit. I "Röstandets etik" har Frigga Carlberg gått utanför det direkta hänvändandet till festskriftens föremål och gifvit en samhällsrevy, där de sociala missförhållandena bjärt framträda och där den röstandes — mannens som det ju ännu ensamt är — stora ansvar betonas.

Och så har den svenska rösträttsrörelsens pionjärbete genom Ann Margret Holmgren fått sin saga, berättad af ingen mindre än vår stora sagoberätterska — Selma Lagerlöf. Och den sagan förtäljer om en liten kvinna, som kom in i kvinnosakens lustgård och där ganska oförmärkt började pyssla och arbeta, tills det började "bli växt och förkofran omkring henne". Det är en vacker saga, och den prisar med rätta henne, som den handlar om, men det är också en saga, hvilken måste följas af ett tillägg. Det har händt, som det så lätt kan hända i en saga, — fantasien har något sprungit bort med verkligheten.

Det var nog icke en sådan torka i lustgården vid den här tiden, och det fanns nog också en trädgårdsmästare, som skötte arbetet, sedan den första hade gått bort. Och hon, om hvilken sagan talar, som kom in och arbetade med sin räfsa och sin vattenkanna, hon arbetade i sitt bestämdt afgränsade trädgårdsland — stort som det var — men i arbetet i dess helhet, de många skilda göromålen i den stora lustgården, tog hon ej del. Huru skulle hon också det kunnat, så intensivt som hon arbetade i sitt eget trädgårdsland. Det mångskiftande kvinnosaksarbete, som leddes af Esselde, det åter hade tagits upp af andra händer, och i den delen af lustgården mognade äfven frukter, ansade och vårdade af en god trädgårdsmästare. Det är i hänsyftningen på det arbetet, som den vackra sagan ej blifvit sannsaga.

Men sanna och vackra äro de ord, hvarmed Selma Lagerlöf slutar sin saga om Ann Margret Holmgren och hvilka kunnat stå som motto för festskriften: "Hon har tänkt stort om oss, och därför har vår sak blifvit henne så helig, att hon själf har kunnat offra sig för den och äfven förmått andra att göra det".

Det är ju äfven mottot för hela hennes verk.

— c. — e.

Fast jag skulle sakna allt intresse för mig själf, om jag icke trodde mig innerligt associerad med mänsklighetens intressen i det största som i det minsta af mitt lif, i min bön som i mitt arbete, och icke kände mig bland arbetarna i mänskosläktets stora falangstär, så är min natur alldeles motsatt association på nära håll, eller i det yttre lifvet. Och hellre ville jag lefva i en backstuga på Sveriges kallaste gråstensberg, ensam med mig själf, på vatten och bröd (och potatis, som jag själf skulle koka) än i en falangstär i fetaste jordmån och midt ibland medborgare och medborgarinnor — äfven så hyggliga som dessa här. Men detta hör till min individualitet. Jag kan ej lefva fullt utom i enslighet. Och för större mängden människor torde väl associationslifvet vara det lyckligaste och bästa.

Fredrika Bremer (»Hemmen i den nya världen»).

Några ögonblicksintryck från valen i Helsingfors.

När dessa rader nått sin bestämmelse och bli synliga i tryck, har så pass lång tid förflutit sedan den finska hufvudstadens befolkning gick till valurnorna, att ämnet naturligtvis icke längre får ses ur dagsintressets synpunkt, men det finnes intryck, som icke lämna en någon ro, förrän man fäst dem på papperet och så är det med dessa . . .

Gifvetvis ville en främling, som ägde begrepp om sakens betydelse, icke gärna gå miste om något tillfälle att närvara vid ett möte af valberättigade kvinnor, och tack vare en anvisning från mindre väl underrättadt håll råkade mitt sällskap och jag kasta en blick i den ståtliga byggnad, som utgör Folkets hus, en lördagskväll då det skulle bli bal och ingen tänkte på politiken.

Festligheterna började rätt tidigt och den rymliga trappuppgången fylldes af finsktalande skaror — ynglingar i söndagskläder och blusklädda fröknar, hvilka voro lika glada och danslystna, om också icke så fulla af ungdomlig lust att behaga som arbeterskorna i en världsstad. En af aftonens unga drottningar, som icke velat neka sig lyxen att uppträda i krusadt hår och med halvkorta ärmar, förbarmade sig öfver oss, då hon hörde att ingen begrep hvad vi sade, och underrättade oss — på en för öfrigt mycket näpen svenska — att kvällen skulle ägnas åt nöje och alls icke åt tal. Som hon emellertid själf såg världen i rosenrödt och tydligen icke ville göra oss ledsna, tröstade hon oss i samma andedrag med att vi kunde ta igen vår skada dagen därpå. Folk, som voro öfver den lyckliga ålder, då man sätter en förförisk boston öfver allt annat, skulle nämligen ha möte vid middagstiden och hålla tal på svenska för svensktalande damer, hvilka föreslagits till medlemmar af landtdagen.

Alltså kunde vi känna oss belåtna och gjorde det mycket riktigt också — hvilket icke hindrade att det sedermera kom ett streck i räkningen. Ty denna ovanligt blida vinter, då gradvisaren knappt nog hinner fryspunkten, gaf oss en söndag af idel blåst och regn, som gjorde att jag höll mig hemma och satt och läste "Hjärtats oro". Jag vet icke hvilket inflytande den boken har på andra. Mig gör den icke glad.

Den förlamande tomhet jag minns från stunder, då jag läste en del sidor hos Anatole France, föll återigen öfver mig, men mera tryckande, fylld af en förödelsens beklämning, för hvilken jag ej kan finna ord. Och som det väl ofta händer med människor, hvilka emottaga mycket starka intryck, af hvad slag dessa nu månne vara, befolkade eftermiddagens förnimmelser mina nattliga drömmar, där jag tyckte mig vandra genom nejder af skugga och tala med längesedan döda vänner, som icke visste mera om lifvets väsen än jag själf.

Jag vaknade som jag somnat — med en känsla af att allt detta tröstlöst negativa, hvilket dock ej är värld af min värld, ville hämma andedräkten på mina läppar, och den som är förtrogen med dylika stämningar vet nog,

hur länge man kan gå och gömma på dem — ofia under en leende yta . . .

När mitt sällskap och jag gingo till det valmöte, som skulle äga rum i Nylands nationshus på måndagskvällen, länkte jag mera på våra dagars flacka lilla pessimism — så olik det högtidligt världsfamnande svärmod man möter hos Schopenhauer och Buddha — än på något annat. Men då vi väl nått målet för vår vandring, blef det emellertid hastigt och lustigt slut på alla ledsamma funderingar.

För det första kändes det så innerligt godt att vara hemma igen och se inskriften öfver dörrarna. "Stark ström med egna vågor går genom hafvet" står det att läsa i stenen — icke i någon främmande munart utan på mitt eget modersmål. Och för det andra var det roligt att se en valmötespublik af så godt som idel kvinnor. (Ingen kunde väl på allvar ta detta som en upprorsyttning mot makten af det evigt manliga hos den som skriver dessa rader liksom så ofta, då något dylikt höres från hvad som en gång var "De stummes Leir.")

Aftonens skara af åhörare satt mycket stilla, och alla dessa damer föreföllo så allvarliga som om de väntat sig en fastlagspredikan, yttrade mitt sällskap, men det gjorde ett egendomligt och förtjusande intryck, när den försä af talarinnorna beträdde plattformen och höll oss fångna i sin vackra öfvertygelses förtrollning.

Det var en ännu helt ung kvinna, f. d. medlemmen af landtdagen, fil. doktor Jenny af Forselles, och ingenting kunde vara enklare, tryggare, mera buret af vederhäftighet än hennes sätt att vända sig till sin publik. Huru hennes ord föllo sig, minnes jag knappast nu, allt hvad jag kan säga är att jag satt och tog emot positiva värden och fick ge mig hän åt det obeskrifliga något man känner, då man befinner sig inför en personlighet. Kanske verkade detta så mycket mer upplifvande mot bakgrunden af de intryck jag haft att kämpa mot kvällen förut. Jag kände mig så uppfriskad som om jag hört sorlet af en bergskälla efter en vandring öfver torra hedar och lyddes med glädje till det vackra föredrag, som sedan hölls af Annie Furuholm och frambars med den enklaste, värdigaste själfkänsla.

Hela sammankomsten slutade med en sång till modersmålet — mitt eget, som jag återigen fått höra omkring mig — och de följande dagarna fick jag se kvinnorna gå till val. Ty det var framförallt dem jag betraktade; det var så nytt och enastående det hela, och de väljandes ojämförligt största antal utgjordes af mitt eget kön. Intet af dessa ansikten var mig bekant, men jag kände det själfmedvetna allvar, som präglade dragen, i mitt eget hjärta och gick hem och bad min kokerska rösta på en kvinna, hvilket hon också gjorde. Som hon är finska, gällde hennes röst hvarken Vera Hjelt, Hedvig Sohlberg eller någon annan af det svenska partiet; den gick till Miina Sillanpää.

Min husa hör till de likgiltiga och ville inte rösta alls. Dylika saknas väl icke i något land, men det kommer likväl kvinnor in i landtdagen, och jag gläder mig åt att få sitta och lyssna på dem. I detta sammanhang kan jag dock ej undgå nämna, att kvinnornas valbarhet, enligt de åsikter som hysas af flera bland deras landsmän, skulle få ojämförligt större betydelse, om de ägde vetenskapliga kunskaper i ekonomi och juridik, hvilka tillåte dem taga verksam del i utskotten. Ty det är där och icke i landtdagshuset de faktiskt kunde inverka på bildandet af de lagar, som skapa fosterlandets framtid.

Jane Gernandt-Claine.

Festen för Ann Margret Holmgren.

Grand Hotell, Stockholm, 18 febr. 1910.

När Ann Margret Holmgren, den oförtröttade banbryterskan för den kvinnliga rösträttsrörelsen öfver all Sveriges bygd och den varma, entusiastiska fredsvänninen, fyllde — otroligt att säga för den som ser och känner henne — 60 år, då var det ju blott helt naturligt, att ledarne för de två rörelser i vårt land, åt hvilka hon ägnat tid, krafter och intresse, önskade hylla henne. Det var också på initiativ af Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt och Sveriges kvinnliga fredsförening, som den vackra festen på Grand Hotell i Stockholm kom till stånd den 18 februari, där en anslående och varm hyllning bragtes fru Holmgren, där tack uttalades till henne för hvad hon verkat och för hvad hon är.

Talrika, festklädda gäster fyllde den vackra festvåningen, bland hvilka igenkändes, förutom "spetsarna" inom rösträtts- och fredsrörelsen, festföremålets närmaste anförvandter och vänner samt en del riksdagsmän.

Sedan tonerna af Ulfåsamarschen förklingat och de församlade intagit sina platser, fru Holmgren främst i en guldkarmad stol, öfverräcktes till henne, med ett varmt tack för att hon gått på de nya vägarna, de "förbjudna vägarna", och därmed banat väg för kvinnorna, af fröken Anna Kleman å Stockholms F. K. P. R:s vägnar en blombukett samt en adress från förutvarande och nuvarande medlemmar af föreningens styrelse. Några utomordentligt vackra sångnummer utfördes därpå af fru Lemon, Djursholm, hvarefter ridån drogs åt sidan för den lilla scenen, där nu i rask följd ur en lår framplökades figurerna till ett vaxkabinett, som af en mycket konservativ ägarinna föres omkring i Sveriges rike och förevisas. Det var mycket sinnrika vaxfigurer, de kunde automatiskt, allihopa, ge besked om sina åsikter om den kvinnliga rösträtten, och då hände det märkliga, att äfven om man ej känt igen figurerna, porträttlikheten var ej så slående, så nog kände man på argumenten igen de politiska förebilderna och äfven de tre damerna. De voro morska nog, men började darra och krypa ihop, när tonerna af "Kvinnornas Medborgarsång" sjungen af fru

Ebba Sjögren och en för tillfället sammansatt kör, hördes, och de och föreviserskan kommo hastigt på dörren, när de "nya kvinnorna" kommo in med rösträttsbaneret. — "Konstruktören" af vaxkabinettet, fru Frigga Carlberg, var upprest från Göteborg för att hylla fru Holmgren och öfvervara premiären af sina dockors förevisning.

Sång utfördes under aftenens lopp ytterligare af fru Lemon samt af "Djursholmskören", som bland annat sjöng Viktor Rydbergs härliga jubelfestkantat.

Vid Supén hölls aftenens stora tal för fru Holmgren af d:r Lydia Wahlström; fröken Whitlock öfverlämnade med ett stämmningsfullt anförande den af L. K. P. R. utgifna festskriften, och fru Ellen Hagen öfverräckte en kedja, sammanfogad af föreningsmärken, ett från hvarje af fru H. bildad förening, för hvilket allt fru Holmgren tackade i ett formfulländadt, af varm känsla och entusiasm genomadt tal. Friherre C. C:son Bonde talade därpå å Fredsföreningens vägnar, och professor Öhrvall framkallade minnet af Frithiof Holmgrens person och gärning.

Vid bälarna, som sedan supén afslutats framkommo, bringade fru Emilia Broomé fru Holmgren sin hyllning, hvarpå en ung student, en ung flicka och fredens genius framträdde och framsade af rektor O. Örtenblad författade versar.

Tjocka buntar med telegram hade anländt, af hvilka endast några stycken kunde uppläsas af rektor Örtenblad på grund af den framskridna tiden. Det sista talet var några korta, varma ord af d:r Gulli Petrini, som uttalade de forna kvinnliga studenternas tack för hvad Ann Margret Holmgren varit för dem i Uppsala, när det ännu var mycket nytt och bra nog "farligt" att vara studentska.

Därmed var den vackra festen till ända.

—n.

Litteratur.

En svensk herrgårdssläkt. Familjepapper ur Baldernäs arkiv. Under medverkan af *Maria Wærn* sammanförda och utgifna af *Lotten Dahlgren*. Albert Bonniers förlag, Stockholm.

En släkthistoria — kan ett sådant arbete vara af intresse för andra än för ättlingarna af de personer det skildrar eller för genealogerna af facket? Blott en eller annan representant för ett släkled kan ju sägas i lyckligaste fall verkligen leiva i det som finnes bevaradt af eller om honom; måste då ej apparaten af data och fakta angående alla verka tröttande på den stora allmänhet, som älskar att fördjupa sig i gångna tidens lif?

Om någon skeptiker öppnar Lotten Dahlgrens nya bok med sådana farhågor som de ofvan antyddas, så böra de dock vara bortblåsta blott han hunnit öfver de inledande kapitlen. Författarinnans fina och säkra hand röjer sig genast vid grupperingen af det stoff som det Wærnska släktarkivet erbjuder, och intresset samlar sig osökt kring bokens två dominerande gestalter, mor och

dotter, fängslade på samma gång som personligheter och som tidstyper. Deras omgivning tecknas i lättare, om än fasta och levande drag; de äro bifigurerna i romanen.

Orienterad i miljön, den vackra bruksegendomen Billingsfors vid Dalslandssjön och det idoga lifvet där, genom skildringen af Maja Ugglas föräldrar och syskon, möter läsaren hennes ungdomsfriska och af rokokotidens hela charm omstrålade gestalt. De skålmaktiga eller känsliga poetiska utgjutelser, som förvaras inom hennes versboks ljusgröna sidenpärm, vittna om en själ, hvars strängar kunnat sättas i dallring likafullt af Dalins graciösa tillfällighetsdiktning som af fru Nordenflychts elegiska natursvärmeri. Hennes far hade helt visst haft med sig annat än torra protokoll, då han kom hem från Stockholm efter frihetstidens stormiga riksdagar.

En representant för rokokons sorglöst nöjeslystna Stockholm — Bellmans Stockholm — blef hjälten i Maja Ugglas ungdomsroman. Denna episod i hennes lif, som gifvit Geijerstam uppslaget till "Karin Brandts dröm" tecknas af Lotten Dahlgren i sina verkliga, genom de gamla dokumenten bevarade konturer, med en kanske väl långt drifven samvetsgrannhet i betonandet af den unge fyckoriddarens mindre tilltalande egenskaper till motvikt mot det poetiska och romantiska skimmer, som omger honom. Den position, som Bellmans f. d. kamrat i banken visste att skapa sig i det för utlänningar så svårtillgängliga England, vittnar dock om något mer än blott ett lysande yttre, och hans ännu på gamla dagar, då han glömt t. o. m. sitt modersmål, bevarade ungdomskärlek till "fröken Maja" besannar hans ord vid underrettelsen om hennes giftermål: "det gör mig icke lika mycket hvem jag älskar". Att den Wærnska släktens stammoder efter ett verksamt lif som glad och driftig husmor för bruket och huld mor för en stor skara barn, hvilka hon efter sin makes tidiga död ensam uppfostrade, på sin sista sjukbädd, med den vackra bilden af sin ungdoms älskade inför sina ögon, anförtrorde sin dotter, att hon haft svårt att glömma honom, finner läsaren därför förklarligt nog.

Den vackra, begåfvade och frispråkiga fru Majas dotter, Stina Wærn, i mycket hennes afbild, är bokens andra hufvudperson. Uppvuxen vid ett glad och gästfritt herrgårdslif, i hvilket, såsom naturligt var på Gustaf III:s tid, dramatiska nöjen spelade en stor roll — fru Maja lät anlägga en friluftsteater i parken vid Billingsholm, skref själf pjäser och lät en och annan af sina smeder på söndagseftermiddagen försöka sig som skådespelare — var fröken Stina ej heller främmande för sällskapslivet i Stockholm och Göteborg. Hennes journal från en Stockholmsresa 1795, då fru Maja förde sina båda vackra döttrar ut i världen, skvallrar ej blott om hur firade och uppvaktade de voro utan också om deras intresse för musik och teater. Till och med för politiken svärmade fröken Stina, men så lefde hon också midt uppe i den franska revolutionens tid; hon och Cilla Tranchell, en rik göteborgsk arftagerska, hennes brors fästmö, pryddes i ungdomlig oppositionsust sina lockiga flickhufvuden med röda jakobinmössor — när ingen såg dem.

Dokument ur familjearkivet låta oss följa Stina Wærn, "släktens krona", genom ett långt lifs alla skiften, i ett första olyckligt äktenskap, upplöst genom närstående vänners ingripande, längre fram som fru Hülphers, vid sidan af en make, som delade hennes intressen, slutligen under änkertiden som "patronessan på Gyltungabyn". Fru Maja hade, för att lämna bruket åt sin son, på gamla dagar flyttat upp till Stockholm, men vantrifdes där, fästad som hon var vid hembygden med de starkaste rottrådar. Hennes dotter var lyckligare. På gården med det fornåldriga namnet, blott några mil från Baldersnäs, i samma trakter där hon vuxit upp, tillbragte hon en ljus och glad ålderdom, uppsökt af fränder och vänner, som färdades på Dalslandsvägarna, efterlängiad af gamla och unga, när hon kom på sina besök till broderns hem. I hennes porträtt från senare år möter oss en fin gammal dam med liffulla ögon och ett skalkaktigt leende, medveten om sin makt öfver människor — den rika personlighetens och det varma hjärtats makt.

Talande vittnesbörd om denna makt under olika skeden af Stina Hülphers lif ger det af Lotten Dahlgren meddelade urvalet ur hennes korrespondens. I detta spela hennes manliga vänner en stor roll: Knut Lilljebjörn, Geijers svärfar, som hjälpt henne att bemedla upplösningen af hennes första äktenskap, anförtror henne sina hjärteangelägenheter, och den kvicke mångfrestaren Gustaf Abraham Silfverstolpe, en af dem som banade väg för den nya tiden här hemma, skildrar i bref från början af 1800-talet sina intryck af romantikens Tyskland på ett sätt som tydligt talar om hans korrespondents litterära intressen. Äfven J. A. Hazelius, den blifvande generalen, Almqvists ungdomskamrat, delger henne sina intryck af tysk romantik och förblir hela sitt lif hennes värdsamme beundrare. Bland de kvinnliga korrespondenterna framträder särskildt Geijers hustru, som delade sin fars vänskap för Stina Hülphers. Hennes bref lämna goda bidrag till hennes karaktéristik.

Bland alla de talrika bifigurerna och episoderna i "En svensk herrgårdssläkt", vill jag särskildt framhålla två: Stina Hülphers syster Sofia, död vid unga år, med sin intagande bild omfluten af ett sorgligt kärleksödes ljusdunkel och Hülphers' vän, den unge franske språkläraren och emigranten Marion Brésillac, hvars af passion och svartsjuka skälfvande bref från 1800-talets första år berättiga honom till namnet "en Wertherfigur ur verkligheten". Men som sagdt, det är fru Maja och hennes dotter, som dominera, och hufvudintrycket af boken dröjer kvar i en stämning lik den, som Selma Lagerlöf en gång koncentrerade i utropet: "O forna tiders kvinnor!"

SIGRID LEIJONHUFVUD.

Våra ärade läsare

uppmannas värdsamt att ifrigt verka för DAGNYS spridning genom värfvande af nya prenumeranter.

Bref från Ryssland.

Kvinnorörelsen i Ryssland kan näppeligen sägas ha gjort några större framsteg under 1909. Och huru skulle det kunnat vara annorlunda, så som reaktionen för närvarande triumferar i vårt land. Icke desto mindre är kvinnofrågan icke glömd i Ryssland. I början af 1909 bildades i St Petersburg en ny förening för kvinnans rättigheter, och flera lokalafdelningar af densamma äro under bildning i Moskwa och andra städer. Fördelen med denna förening är att den stadfästes af myndigheterna, då däremot den äldre, "Föreningen af ryska kvinnor", aldrig ägt auktoriseradt erkännande. De båda föreningarnas mål är emellertid detsamma, kvinnors och mäns sociala och politiska jämställdhet.

På senare tid ha pressen och den offentliga opinionen i Ryssland särskildt sysselsatt sig med frågan om kvinnornas rättigheter som jurister. Det är händelsen med fröken Fleischitz, som är orsaken därtill. Fröken F., en ung kvinnlig advokat, utsågs efter avslutade juridiska studier att vid domstol i St. Petersburg föra tvänne personers talan, hvilka anklagats för stöld. Rättegången var i och för sig af intet intresse. Icke dess mindre var domstolssalen i St. Petersburg den 6 nov. öfverfylld af en publik, som med största intresse följde debuten af den första kvinnliga juristen. Ingen kunde förutse hvad som skulle komma att hända, de ryska lagarna uttala sig hvarken för eller emot kvinnors utöfvande af juristyrket. Man kunde därför vänta att möjligen allmänna åklagaren icke skulle erkänna giltigheten af rättegången i fall fröken F. vann sin sak. Förloppet kom att öfverträffa de värsta farhågorna. När domstolspresidenten efter en del preliminära formaliteter uppmanade allmänna åklagaren att uttala sig om kvinnors rätt att utöfva advokatycket, höll denne ett längre anti-feministiskt tal. Han förklarade fröken F:s certifikat som jurymedlem af ingen giltighet och sökte bevisa att eftersom kvinnan ej af lagen formellt tilldelas rätt att vara jurist, så är hon därifrån utesluten. Denna bevisföring fann icke anklang hos domstolens öfriga ledamöter, som enhälligt uttalade sig till fördel för fröken F., hvilket hade till följd att allmänna åklagaren, mot alla regler, demonstrativt lämnade domssalen. Rättegången uppsköts, och sessionen måste afbrytas. Händelsen framkallade det största uppseende i juridiska kretsar. Man var i hög grad indignerad, protester höjdes och det förklarades, att allmänne åklagarens tillvägagångssätt varit olagligt och förtjänade strängt straff. Slutligen upptogs Fleischitz-affären till behandling i senaten, som uttalade sig till allmänna åklagarens fördel och mot lagen.

Det kan vara af intresse att omtala, att ett liknande fall ägde rum 1875 och att senaten då gjorde ett alldeles motsatt uttalande, i det att man då ansåg, att lagen erkänner dem, som icke äro genom densamma direkt uteslutna.

Med anledning af senatens beslut i Fleischitz-saken publicerades nyligen i en tidning ett bref, hvori bref-

skrifverskan, det var en kvinna, framhöll, att om konsekvenserna af den uppfattningen, att alla som ej i lagen nämnas som berättigade till ett stånd eller yrke skulle från desamma vara uteslutna, utdroges, skulle kvinnorna förbjudas att vara köksor, tvätterskor, ammor, m. m. Männen, som äro mera dristiga och mindre noggranna än kvinnorna komme väl då att utöfva dessa funktioner — med undantag af den sista. . . . Brefskrifverskan slutar med att anbefalla senaten att stifta nya lagar, som bestämma att Rysslands innevånare ha rätt att andas luften, att sofva ett visst antal timmar, att äta, att dricka, o. s. v.

Oaktadt det tillfälliga fiasko, som den första ryska kvinnliga advokaten kom att lida, har fallet Fleischitz haft det goda med sig att frågan om kvinnornas rättigheter gjorts aktuell och tilldragit sig alla framstegsvänligas sympatier. Våra motståndare återigen ha nog fått klart för sig att den allmänna meningen icke är på deras sida. Medlemmarna i en reaktionär och enväldig senat skola förgäves söka hindra rättvisans gång, och kvinnorna skola fortsätta att föra fram sin sak till en slutlig seger.

Moskwa i december 1909.

Zénèide Mirowitch.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Final**. Skådespel i tre akter af *Ernst Ahlgren* och *Axel Lundegård*. Andra omarbetade upplagan. — **Romeos Julia**. Dramatisk interiör af *Ernst Ahlgren*. Andra upplagan. — Mästerverk ur världslitteraturen. 12. **Fyra prosastycken** af *Heinrich Heine*. Öfversatta och försedda med en inledning af *Ellen Wester*. — **Omkring Afrodite**. Noveller af *Harald Wägner*. — Studentföreningen Verdandis småskrifter. 167. **Kycklingens utveckling i ägget**. Af *J. Aug. Hammar*. 168, 169. **Flygkonsten**. Af *C. H. Hermodsson*. 170. **Läran om befolkningen**. Af *Knut Wicksell*.

Notiser.

Fredrika-Bremer-Förbundets länsstipendier, 24 till antalet, i poster på 200, 225, 260, 300, 325, 400 och 500 kr., hade vid ansökningstidens utgång sökts af 85 personer.

Som tillförordnad lektor vid Högre lärarinneseminariet tjänstgör under innevarande termin teol. och fil. kandidaten fröken Emilia Fogelklou.

Sveriges första kvinnliga fiskerielev. Till genomgående af en fyra månaders kurs vid fiskeriskolan i Ängelsberg har i dagarna anmält sig en ung studentska, fröken Tekla Holme från Järnboås. Fröken H., som är den första kvinnliga fiskerieleven i Sverige, har för afsikt att göra sina insikter i fiske och fiskevård fruktbarande som lärarinna vid småbrukarekurser.

Festskriften till fru Ann Margret Holmgrens 60-årsdag har utkommit på Aktiebolaget Ljus förlag och tillhandahålles hos alla bokhandlare i riket. Större antal exemplar kunna af rösträttsföreningarna rekvireras från Röst-rättsbyrån, Lästmakaregatan 6, Stockholm, då rabatt erhålles.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundets Arvikakrets har afhållit årsmöte tisd. 5 febr. å K. F. U. K:s lokal.

Af årsberättelsen framgick att kretsens verksamhet under det gångna året uteslutande ägnats åt uppehållandet af en barnkrubba. Den centrala ledningen af denna har skötts af fruarna Norbäck, Wallgren och C. Löthner, till hvilka ordf. å kretsens vägnar framförde dess tack för allt deras outtröttliga arbete. Äfven fröken Hermansson, föreståndarinnan för barnkrubban är kretsen tack skyldig för hennes arbete och möda.

Krubban har under det gångna året besökts af i medeltal 10 barn pr dag och dragit en kostnad af 51 öre pr barn och dag.

Åt minnet af fru Anna Wretman-Lindström, som under året aflidit, ägnade ordf. några varma, tacksamhetens ord för hvad hon varit och verkat till kretsens bästa.

Revisorerna hade tillstyrkt full och tacksam ansvarsfrihet, hvilket äfven beviljades.

Till styrelse omvaldes fru N. Norbäck och fru S. Wallgren samt nyvaldes fröken A. Indebetou, ordf., fru I. Wallenström, v. ordf., och fröken Elin Collin, sekr. Till styrelsesuppleanter valdes fruarna Clara Löthner, E. Lundkvist och M. Hallqvist (omvalda). Till revisorer fru A. Rennerfelt och fröken O. Segerberg samt till revisorsuppleanter fruarna H. Indebetou och H. Winblad. Till kretsombud fru S. Wallgren med fröken A. Indebetou som suppleant.

Därefter redogjorde fröken A. Borgström i korta drag för "Arbetsstugor för barn, i Sverige, dess uppkomst, ändamål och verksamhet". Talaren förordade varmt uppriktandet af en arbetsstuga i Arvika. I den på föredraget följande diskussionen yrkade en del talare på att frågan skulle uppskjutas som för närvarande omöjlig att realisera på grund af ekonomiska skäl. En ensam ansåg att frågan skulle hänskjutas till K. F. U. M., som kanske hade bättre ekonomiska förutsättningar att i en snar framtid förverkliga idén.

Diskussionen fick utgöra svar på frågan.

Till den afgående ordf., fröken Nordström och sekr. fröken Borgström framförde fru N. Norbäck kretsens tack för den tid de tillhört styrelsen och skött kretsens angelägenheter.

Statsbanornas kvinnliga tjänstemannaförening hade sitt årsmöte å Värtarestauranten, Stockholm, onsdagen den 10 febr. 1910. Till styrelse valdes Valborg Wikström, ordf. Agnes Zimmerman, v. ordf., Hanna Mendel, sekr., Götha Hedenstierna, v. sekr., Maria Waller, kassör, Ellen Martin och Agnes Svensson, suppleanter; Anna Knudsen och Märta Lindner, revisorer, samt Amy Giljam revisorssuppleant.

Fru F. Tranberg, fröknarna M. Tisell och K. Schauman hade undanbedt sig återval.

Efter sammanträdet intogs gemensam suppe.

Strömstads F. K. P. R. hade tisdagen den 1 februari ett talrikt besökt samkväm å Stadshotellet. Ordföranden, fröken Ingrid Nilsson, redogjorde för centralstyrelsens årsmöte i Jönköping. Hon påpekade nödvändigheten af att kvinnorna fatta position och stödja det parti som fört kvinnornas sak framåt, det enda parti, af hvilket man kan vänta något, nämligen det frisinnade partiet. Fröken Nilsson lönades med lifliga applåder.

Under entusiastiskt bifall sjöng fru Magda Retzius "Säf, säf susa", af Sibelius samt "Irmelin Rose" af Peterson-Berger. Fru Anna Schjöler föredrog å violon

några nummer af Grieg m. fl.

Till sist utfördes några svenska folkdanser à quatre mains af fru Retzius och fru Norin. Fyra nya medlemmar ingingo i föreningen, så att medlemsantalet nu är 74.

Malmö F. K. P. R. höll sitt första sammanträde för året fredagen den 4 dennes. Vid mötet, som var talrikt besökt, redogjorde fru Eva Hanzén för förhandlingarna vid Centralstyrelsemötet i Jönköping. Sedan en del föreningsärenden behandlats, vidtog ett angenämt samkväm, hvarunder bl. a. förekom uppläsning af fröken Nami Uddenberg.

Halmstads F. K. P. R. hade den 7 febr. ett talrikt besökt samkväm å hotell Svea. Stämningen var hela kvällen den allra bästa, främst tack vare den musikaliska underhållningen. Utom sång och musik förekom uppläsning af ett prosastycke af Heidenstam samt landssekreterare Schottes artikel om "Kvinnans kommunala rättigheter". Samkvämet avslutades med servering af te och smörgåsar.

Udevalla F. K. P. R. afhöll den 10 febr. ett större möte, som inleddes med att föreningens ordförande, fru Gertrud Zachau, lämnade en översikt af föreningens verksamhet under de gångna fem åren. Föreningen, som äfven upptar manliga medlemmar, har visat sig särdeles utvecklingskraftig. Föredrag af goda föreläsare ha flitigt anordnats, skrivelser till länets riksdagsmän med anhållan om att de måtte verka för kvinnans politiska rösträtt ha flera gånger aflåtits, flygblad och skrifter ha utdelats i tusentals exemplar. För namninsamlingen till masspetitionen om politisk rösträtt för kvinnor inrättade föreningen på sin tid en egen byrå, där ett ganska stort antal namn insamlades. En läsecirkel, som nu pågått i tre vintrar, har startats, där böcker, broschyrer och artiklar i sociala och politiska frågor läsas och diskuteras. För att få kvinnorna att deltaga i de kommunala valen har föreningen bedrivit en liflig agitation, som kröntes med påtaglig framgång, de kommunalt röstberättigade kvinnornas deltagande i valen har varit i betydligt stigande.

Efter denna redogörelse för föreningens verksamhet höll fru E. Wærn-Bugge ett medryckande och med stort intresse åhördt föredrag öfver "Kvinnans ställning i kampen för tillvaron".

Till styrelsemedlemmar återvaldes fruarna Gertrud Zachau, Tyra Berghman och Sigrid Koch samt fröknarna Hulda Hofvendahl och Mimmi Jacobsson samt nyvaldes fru Hilma Kullgren och fru Maria Magnusson (efter fru Zorn, som aflyttat från staden, och direktör V. Kullgren som ålsagt sig uppdraget).

Kyrkoherde Hallbergs flygblad "Kvinnan och samhället" samt n:r 3 af Dagny med fru Wicksells artikel om "Gift kvinnas kommunala rösträtt" utdelades vid mötet.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

**En frisk och stark
19 års flicka**

som med goda betyg för fyra år sedan utgick från 8-klassigt läroverk, önskar en passande anställning med lön, så att hon ekonomiskt kan reda sig. Bästa referenser från kontors- och guvernantsplats kunna lämnas. Svar till "1910", Jönköping.

Fotografer!

En ung flicka med fem års vana inom fotografiyrket önskar ombyte å plats nu till 1 mars. Negativ o. positiv retusch samt sköta mottagning. Svar, märkt "M. N.", Fotograf S. Almquist, Helsingborg.

SJUKSKÖTERSKA, språkkunnig och musikalisk önskar plats. Helst till landet. Utmärkta rekommendationer. Svar till »Pliktrogen», Norrtelje p. r.

LÄRARINNA, undervisar i skol-ämnen, språk, musik, söker plats genast, Sv. "Barnvän", Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

SLÖJDLÄRARINNA söker anställning nu eller framdeles i skola eller hem. Vana att med omtanke sköta ett hem. Goda rek. Svar "Millan", Tingsryd p. r.

22-ÅRIG FLICKA, som genomgått Kindergartenskurs, med lust och förmåga att handleda och sysselsätta mindre barn önskar plats i familj. Svar "Barnvän", Annonkontoret Svea, Norrköping.

ENKEL OCH ANSPRÅKSLÖS FLICKA, 23 år, önskar plats i bättre familj som hushållsfröken. Goda betyg från hushållsskola finnas. Svar märkt "Norrländska", Allm. Tidningskontoret Gust. Ad. torg, Stockholm.

Två hushållskunniga flickor

från goda hem önska plats hvar för sig i bättre familj att vara husmor till hjälp och nytta. Äro kunniga i enklare sömnad samt matlagning. Svar till "A." och "B.", Söderhamn p. r.

**Kvinnlig plats å
bank eller kontor**

såsom bokförare eller kassör eller båda delarna önskas! Sökanden har i 10 år självständigt såväl fört böckerna samt gjort alla bokslut som omhänderhaft kassan i affär om cirka 400,000 kr:s omsättning. Är kunnig i tysk handelskorrespondens. Prima betyg och referenser. Svar till "G. D. 2,000" under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

19 års flicka

önskar plats som sällskap och hjälp i fin familj. Har genomgått 1 års kurs i handelsskola. Något kunnig i sömnad och handarbete. Är villig biträda i affär och skrifning. Svar till »A—r», Eskilstuna p. r.

Husföreståndarinneplats

sökes till 1 April af stilla, allvarlig, pliktrogen 25-årig flicka af bergsmannafamilj med ordningssinne, skicklighet och förmåga att sköta ett hem. Goda betyg och rek. Svar märkt "Samvetsgrann 1910", Svenska Telegrambyråns Annonafdelning. Sthlm, f. v. b.

HUSHÅLLSFRÖKEN, sällskap eller som verkligt duglig hjälpredda, söker bildad, pålitlig småländska snarast plats i god familj där jungfru finnes (helst stockholmsstrakten). Är frisk, gladlynt, praktisk, utpräglat ordningssinne. Bet. från hushållssk., goda rek. Sv. till "Verksamhet 1910" Kalmar p. r.

PÅ LANDET önskar duglig, bildad dam, fullkomligt van vid landthushåll plats som husföreståndarinna eller hjälp. Vidare genom Tjåders Byrå, Brunkebergstorg 12.

HUSHÅLLSVAN bildad flicka, kunnig i matlagning, bakning, husliga bestyr, söker plats. Goda rek. Svar "Ej rädd för arbete", Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

I godt hem som husmoders hjälp sökes plats af bildad barnkär flicka, kunnig i matlagning, bakning, husliga bestyr, deltagar med sömnad. Goda rek. Svar "Frisk — villig", Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

UNG, bildad flicka önskar, mot fritt vivre vistas i god familj för att öfva sig i hushåll äfvensom för att vara tillsällskap och hjälp. Svar till "S. I." Tomelilla.

LEDIGA PLATSER.**Vid Kjellbergsska flickskolan i Göteborg**

finnes plats att tillträda hösten 1910 för lärarinna med högre kompetens.

Undervisningsämnen: *Franska, Svenska* och *Historia* (ett eller två af dessa ämnen helst äfven i 1:sta afdelningen af det med skolan föränade seminariet). Begynnelse-lön, 1500 kr. Särskilda pensionsförmåner. Ansökningshandlingarna böra insändas före mars 1910 till *Styrelsen för Kjellbergsska flickskolan i Göteborg.* (Nord. A.-B 43484).

Västerås högre Elementarläroverk för flickor.

Lärarinneplats ledig från och med nästa termin. *Ämnen:* Svenska (hufvudsakl.) historia och kristendom. *Kompetens:* Högre lärarinne-seminarium eller motsvarande. *Begynnelse-lön:* 1,500 kr. samt bidrag till pensions- och sjukkasse-avgifter. *Ansökan* insändes senast d. 20 mars till rektor Th. af Billbergh.

Föreståndarinna.

dugande, frisk, goda refer. 32—45 år, sökes för Folkärna Barnhem till 1 maj. Lön 400 kr. Hemmet har 11 flickor 8—16 år. Ansökan till d:r Th. Winblad, Krylbo.

Elementarläroverket för flickor i Falun.

Plats finnes nästa läsår för lärarinna med undervisningsskyldighet i Historia såsom hufvudämne och dessutom i Svenska och Engelska. *Kompetensvillkor:* Högre lärarinne-seminarium eller däremot svarande. Ansökan ställd till Styrelsen skall jämte dithörande handlingar insändas t. föreståndarinnan före den 1 mars.

För språkkunnig Dam

skicklig stenograf och maskinskrifverska och helst med vana äfven vid utländsk diktamen och med kännedom om bokföring, finnes **mycket förmånlig** plats ledig å större kontor i Stockholm.

Svar med uppgift om kunskaps-mått, föregående sysselsättning samt när platsen tidigast kan tillträdas under märke "Utländsk Stenograf", Allm. tidningskontoret, Sthlm.

BILDAD, PRAKTISK FLICKA med vana vid sjukvård erhåller plats i familj. Närmare å *Stockholms Uthyrningsbyrå.*

12 Kungsträdgårdsgatan 12.

Föreståndarinneplats.

Platsen såsom 1:a sköterska och föreståndarinna å sinnessjukpaviljongen vid Hudiksvalls lasarett är ledig till ansökan. Lön 450 kr. pr år, eget rum, allt fritt äfvensom tjänstedräkt. Paviljongen har 16 sängar för sinnessjuka. Såsom biträden äro anställda 1 manlig vårdare och ett kvinnligt biträde. Ansökningar åtföljda af läkarebetyg, intyg från föregående tjänstgöring samt foto. insändes till lasarettsläkaren före den 1 inst. mars. Tre månaders uppsägning å ömse sidor. Platsen skall tillträdas omedelbart efter ansökningstidens utgång.

Kvinnligt kontorsbiträde

rask och med snabb uppfattning, skicklig maskinskrifverska, något kunnig i bokföring och van vid å kontor förekommande expeditjonsarbete erhåller plats den 1 april. Svar med betygsskrifter och uppgift om löneanspråk sändas före februari månads utgång till "Byrå N. M. E.", under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b. Obs! Ansökningar å hvilka ej reflekteras besvaras icke.

Stenograf,

rutinerad såväl beträffande svensk som tysk och engelsk korrespondens, kompetent att själf sörja för att breven blifva fullt språkenliga, erhåller anställning med tillträde så fort ske kan. Lön efter kompetens men lägst 100 kr. pr månad.

Egenhändigt svar med betygsskrifter och referenser till "Maskin-affär i Stockholm" under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

En villig,

bättre flicka, musikalisk, med jämnt och gladlynt lynne och som ej är rädd att deltaga i och hjälpa frun med alla i hemmet förekommande göromål, får genast plats. Svar till Teol. Kand. R. Bäcklund, Ålands station.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Svenska kvinnor!

Sjungen Eder

Medborgarsång

med text af Ellen Kleman och
satt i musik af Emil Sjögren.
Säljes genom bok- & musik-
handeln samt genom Fru Maria
Dehn, Södertelge Tidning.

Sprid Dagny!

Bröderna Påhlmans Handelsinstitut.

Stockholm, Stora Vattugatan 2, h, 2 tr.

Fullständigt handelsläroverk.

C:a 1,000 elever årligen. 19 rum.

38 akad. och prakt. utbildade

lärare. **OBS! Bankkurs.**

Afslutningskurs till **Realskoleexamen.** Prospekt på begäran.
Anmälningar dagligen.

Riks-Tel. 56 06.

Allm. Tel. 84.

Kursen i Sjukgymnastik, Massage och Friskgymnastik

vid **Sydsvenska Gymnastikinstitutet**

börjar 10 Sept. Medför samma kompetens som Gymn. Centralinstitu-
tets 2-åriga kurs för kvinnliga elever. Prospekt genom
Kapten J. Thulin, Lund.

Sjukvård i hemmet.

Undertecknads sjukvårdskurs för husmödrar och unga flickor
i hemmen börjar den 30 mars. Närmare genom prospekt.

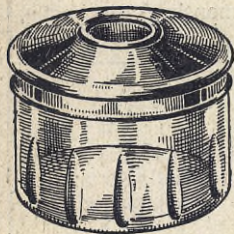
Tunnelgatan 25, Stockholm.

Riks tel. 68 98, Allm. tel. 82 11.

Sally Peterson.

Kvinnliga Juridiska Byrån, Wallingatan 12.

Kontorstid kl. 1/2 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 18336.

PRAKTISK

NYHET

FÖR

DAMER.

Vängåf-
vans toilett-

ask för afkammat hår. Pris kr. 2.—

Till landsorten mot efterkraf. Vän-

gåfvan, Vasagatan 15—17, II tr.

Stockholm, R. T. 122 69, A. T. 222 15.

Rekvirera Vängåfvans katalog.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras

och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2 12—2 och 1/2 6—1 7 e. m.

Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).

Mottag. 10—3. Andra tider efter

öfverenskommelse.

Lektioner i Linnesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling.

Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibylleg. 36. Hörnet af Karlavägen.

R. T. 35 30. A. T. 210 04.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska

Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg

1, I tr.

STOCKHOLM.

Största fabrik i Skandinavien för

Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima

svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.

58 Klarabergsgatan 58.

Kurs i Klädsömnad

och Linnesömnad. Lotten Dahlström,

Artillerig. 24. Medlem af Fredr. Bre-

merförbundet. Prospekt på begäran.

7 meter mörkblå Damcheviot tjock stark
vintervara 70 cm bred finnes äfvén i svart,
grå, brun eller röd färg till 4,20. Blustyg
2,5 met. prima velourflanell, 70 cm. bred i
100-tals vackra mönster, som vanligen kostar
75 öre m. erhålles till 1 kr., 10 bitar 9,80.
Tillskrif Otto Oskarson, Gamla Kungs-
holmsbrogatan 23 A., Stockholm.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni
Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni
från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är
billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni
blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress **Idungatan 5.**

Butiker: **Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,**

STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

En banbryterska för svensk kvinnogymnastik. Af *Elpis.*
Praktiska upplysningar rörande gifta kvinnors själfdeklara-

tion. Af *Anna Wicksell.*

Ett rekreations- och hvilohem.

L. K. P. R:s festskrift på Ann Margret Holmgrens 60-årsdag.

Några ögonblicksintryck från valen i Helsingfors. Af *Jane*

Gernandt-Claine.

Lotten Dahlgren: En svensk herrgårdssläkt. Rec. af *Sig-*

rid Leijonhufvud.

Festen för Ann Margret Holmgren den 18 febr. 1910. Af *Ek.*

Bref från Ryssland. Af *Zénèide Mirowitch*

Insänd litteratur.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**